de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 33 — 17 AUGUSTUS 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA
5 ct.

WIJ ZIJN BIJ DE MARINE!

DE MEESTER-DETECTIVE

Toen Arthur Borkman zes jaar was, wilde hij tramconducteur worden en twee jaar later had hij zijn zinnen gezet op het beroep van treinmachinist. Kort na zijn tiende verjaardag maakte hij een zeereisje met zijn vader en van die dag af stond het voor hem vast, dat hij kapitein zou worden van een groot schip.

Maar twee jaar later was dat allemaal vergeten en hij bracht elk vrij half uurtje door op het voetbalveld, want hij was er nu vast van overtuigd, dat zijn toekomst op het gras lag. Hij zou een groot, internationaal speler worden, zo eentje, die voor een millioen lires, of franken of iets anders wordt aangekocht, om voor honderdduizend mensen te laten zien, wat hij kan.

Nadat ze hem bij het kiezen van de spelers voor het schoolelftal tot derde reserve hadden gemaakt, gaf Arthur deze plannen op. Hij vond het ook helemaal niet erg, want hij wist nu, dat beroepsvoetbal erg onsportief is. Bovendien had hij al begrepen, dat hij zijn toekomst zou bouwen met zijn helder verstand en niet met zijn benen.

Hij lachte zacht om zijn vader, die er nog niet zo zeker van was, dat hij een groot detective zou worden. Maar dan een hele grote, die uit alle landen aanvragen kreeg, omdat de politie het alleen toch niet meer af kon.

En toch keek vader zijn zoon Arthur peinzend aan, na dat geval met die weggelopen hond .... dat wás ook wel een knap staaltje van speurderskunst.

Ze zaten na het eten om de tafel en moeder Borkman las een advertentie voor van een dame uit de Langestraat:

„Weggelopen, bruine herder, luisterende naar de naam van Pieta. Tegen beloning terug te bezorgen bij mevrouw Jansen, Langestraat 73."

„Tja," zei vader, „daar moet je nou maar net tegen aanlopen."

„Nee, vader," zei Arthur, „die hond moet je zoeken ...."

„Onzin," lachte vader, „die hond kan overal zijn .... misschien loopt ie in de stad rond. Misschien is hij de duinen ingegaan om te jagen. Maar hij kan ook wel de andere kant opgewandeld zijn, naar de bossen."

„Tja," zei Arthur, „tja .... en toch .... ik zou die beloning wel willen verdienen."

„Zeker om een voetbal te kopen," riep Arthur's zusje spottend. „Je wou toch altijd zo graag een voetbalster worden?"

Arthur gaf niet eens antwoord op die domme opmerking. Hij kon zich nauwelijks herinneren, dat hij ooit van die plannen gehad had ....

„Moeder," zei hij, „het is pas half zeven. We hebben licht tot half tien. Ik ga 'r op uit."

„Veel plezier," riep zus.

„Vang nou niet *alle* herders," zei vader Borkman spottend.

„Veel succes," wenste moeder Borkman.

Ja, ja, dacht Arthur, toen hij op de fiets zat. Nu denken ze, dat ik zo maar, in het wilde weg, ga zoeken. Nee, hoor. Ik ga eerst naar die mevrouw Jansen.

Daar werd hij dadelijk vriendelijk ontvangen, maar de teleurstelling was groot, toen hij moest bekennen, dat hij helemaal niet met Pieta kwam, doch alleen maar inlichtingen wilde vragen.

„Wat doet uw hond het liefst?" vroeg Arthur.

„Rennen .... jagen achter konijnen aan," zei mevrouw Jansen.

„Wat eet uw hond het liefst?"

„Kaas ...."

„En wat drinkt hij het liefst?"

„Hij drinkt natuurlijk altijd water .... en erg veel," was het antwoord.

„Wat weet u verder nog voor bijzonders van hem te vertellen?"

„O, ja ..., hij is een beetje bang voor opgeschoten jongens, want die plagen hem wel eens ...."

„Waar gaat u gewoonlijk met hem wandelen?" vroeg Arthur.

„In het bos. Daar is hij altijd uitgelaten van pret. En dan rusten we wat uit bij het ven. Dan gaat hij een beetje zwemmen en drinken ...."

„Ik zal mijn best doen, mevrouw," zei Arthur eenvoudig, en peinzend, als een echte detective, ging hij heen.

Op de fiets maakte hij zijn plannen .... eerst naar huis. Stilletjes sloop hij de schuur in en hij kaapte zijn vaders oude tuinbroek en diens oude regenhoed.

Toen naar zijn vriend Wim en daar vroeg hij om een stuk kaas. Hij kreeg

het ook, al was Wim erg nieuwsgierig, wat hij er mee wilde doen.

Maar Arthur gaf geen antwoord en de detective sprong op de fiets en reed weg, in de richting van het bos. Bij de rand van de bossen steeg hij van de fiets, hij deed de lange broek aan, hij zette de hoed op en toen reed hij verder naar het ven.

Nauwelijks had hij zijn fiets tegen een boom gezet, of tussen de struiken zag hij een bruine schaduw wegsluipen.

Arthur maakte zijn stem zo diep en zo bars mogelijk en hij riep:

„Pieta! Kom onmiddellijk hier!"

Het was een toer . . . . maar langzaam kwam de hond naderbij, onder de indruk van de bevelende stem van die vreemde man. En toen deed de kaas de rest.

Hij kon de halsband van de hond grijpen, hij bond er een touw aan vast en langzaam reed hij naar de Langestraat, terwijl de hond gedwee naast de fiets stapte.

Van mevrouw Jansen kreeg Arthur tien gulden . . . . en toen hij daarmee thuiskwam, nadat hij de broek en de hoed zorgvuldig op hun plaats had gehangen, had zus niets meer te zeggen en moeder was trots op haar jongen en vader Borkman keek zijn zoon peinzend aan . . . .

Och ja, zie je . . . . tramconducteur en treinmachinist en voetballer . . . . allemaal niks waard! Maar eh. . . . wie weet, als je ooit de naam tegenkomt van de beroemde detective Arthur Borkman, dan zal je je het geval met die hond wel herinneren . . . .

„Pieta!! Kom onmiddellijk hier!!"

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

KAMPEREN

Wim en Benno gaan kamperen,
Jongens, wat is dat een pret!
Eerst gaan ze een plekje zoeken,
En dan wordt de tent gezet.

Heerlijk lui gaan ze genieten,
Van de bossen en de hei,
Fijn! Geen les kan hen nu deren,
Want ze hebben immers vrij.

Als er regendagen komen,
Kruipen ze wel in de tent,
Met een boek vol avonturen,
Spannend van begin tot end.

Zelf gaan ze hun potje koken,
En ze bakken ook wel graag,
Want ze moeten toch ook denken,
Om hun hongerige maag.

Ja, 't kamperen is heel prettig,
Wim en Benno vinden 't fijn,
Ieder jaar in de vacantie,
Willen ze kampeerders zijn.

J. HEILOO

LEERRIJKE LESSEN

DE PATRIJS EN DE HANEN

Een kok had 'n patrijs gekocht en zette haar bij zijn vechthanen.

De patrijs dacht: ik zal maar net doen of ik me hier thuisvoel en meeëten met de hanen.

Maar de hanen dachten er anders over en ze lieten het die arme patrijs geducht voelen. Zodra ze ook maar probeerde om het etensbakje te naderen, vlogen de hanen op haar af, met hangende vlerken en rechtopstaande nekharen.

Zou dat nu alleen maar komen omdat ik geen haan ben, dacht de patrijs. Het is niet netjes van die hanen, dat ze me alleen daarom zo vijandig gezind zijn.

Maar dat het niet alleen „daarom" was, bleek maar al te spoedig. De patrijs hield zich zoveel mogelijk afzijdig

en wat zag ze toen? Dat diezelfde hanen elkaar elk ogenblik woedend aanvlogen, zodat de veren in het rond stoven.

Toen dacht de patrijs: och, ik kan toch ook niet verwachten, dat ze vriendelijk zullen zijn voor mij, nu blijkt, dat ze niet eens elkaar kunnen luchten of zien.

Zo was het. Ook kinderen zit het „kibbelen" soms in het bloed. Ze moeten het altijd met iets of met iemand aan de stok hebben en ze zoeken ook altijd een reden om hun vechtlust bot te vieren. Als er geen reden is, maken zij er wel een.

Wie met dat kwaaltje opgescheept zit, is alleen zichzelf en anderen tot last. En natuurlijk vinden jullie geen van allen zoiets erg leuk.

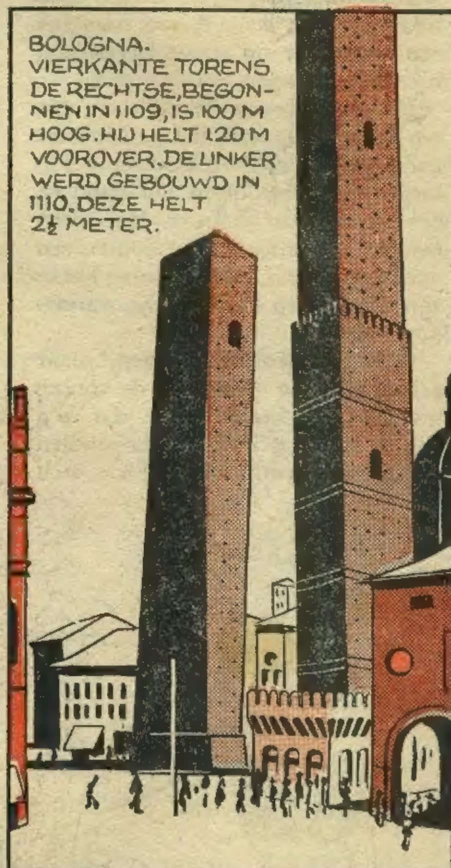
ONZE WONDERE WERELD

ZE ZIJN VOOR HET MERENDEEL TE DANKEN NIET AAN HET VERNUFT VAN DE BOUWMEESTER, MAAR AAN HET VERZAKKEN VAN DE FUNDAMENTEN.

KASTEEL CAERPHILLY, ENGELAND
DE TOREN HELT 3½ METER VOOROVER.
HIJ MAAKTE VROEGER DEEL UIT VAN EEN FORT; DE SCHEVE STAND IS HET GEVOLG VAN EEN ONTPLOFFING.

SANKT MORITZ.
KERKJE GEBOUWD OP DE BESNEEUWDE HELLINGEN DER ALPEN.

Het Stuivertje

NAAR EEN OUD LITAUS SPROOKJE

Er was eens een koning. Hij was heel oud en droeg 'n lange witte baard. Toch hield hij er van, iedere dag nog een wandelingetje te maken. Twee van zijn dienaren begeleidden hem dan. Zij liepen steeds op enkele passen afstand achter hem.

Toen zij zo weer eens aan het wandelen waren, zagen de dienaren, dat de koning zich bukte.

Wat was het geval?

De koning, die nog zeer goede ogen had voor zijn leeftijd, zag namelijk een geldstukje op straat liggen, dat hij wilde oprapen.

Haastig schoten de dienaren toe om hem behulpzaam te zijn. Maar de koning kwam juist weer overeind. Hij hield het geldstukje in zijn hand en bekeek het van dichtbij. Het bleek een oud stuivertje te zijn. Zonder een woord te zeggen, liet de koning het in zijn zak glijden en zette zijn wandeling voort.

Ook de dienaren zwegen, maar achter zijn rug lachten ze de koning uit. Hoe was het mogelijk, dat zo'n rijk en machtig man, die bovendien nog zo oud en wijs in jaren was, zich bukte om een stuivertje op te rapen! Dat ging hun begrip werkelijk te boven.

De koning, die wel oud was, maar nog goede oren had, deed of hij niets merkte en vervolgde rustig zijn weg.

Thuisgekomen echter liet hij de kok bij zich komen. Deze zou juist de maaltijd voor de gehele hofhouding gaan bereiden. De koning beval hem te doen zoals hij van plan was te doen. Echter mocht hij die dag

volstrekt geen zout in het eten doen.

Hoe vreemd de kok dit ook vond, hij moest dit bevel van zijn koning wel nakomen.

Enkele uren later zetten allen zich vol goede eetlust aan tafel. Zoals altijd zagen de spijzen, die werden opgediend, er heerlijk uit.

Maar . . . . wat een teleurstelling! Ze bleken zo akelig flauw te smaken, dat de eetlust meteen verdwenen was. Uit beleefdheid namen de meesten een paar hapjes, maar daar bleef het bij. Met zure gezichten keek men elkaar verwonderd aan.

Toen riep de koning een van de twee dienaren, die hem die middag vergezeld hadden, bij zich. Met luider stem gebood hij hem, een schaar te halen. En terwijl iedereen vol spanning toekeek, knipte de koning daarna drie haren uit zijn lange witte baard. Deze haren overhandigde hij aan de dienaar, zeggende: „Ga hiermee naar de stad en koop er zout voor. Zeg aan de mensen, dat het haren uit de baard van de koning zijn."

De dienaar ging weg om te doen wat hem opgedragen was. Maar overal waar hij kwam, lachten de mensen hem uit. Niemand geloofde hem en gaf hem zout in ruil voor de drie witte haren.

Toen moest de dienaar wel met lege handen naar het paleis terugkeren.

De koning hoorde hem aan en haalde vervolgens het gevonden stuivertje uit zijn zak te voorschijn. „Ga hier dan zout voor kopen," beval hij.

Weer haastte de dienaar zich naar de stad en het duurde nu niet lang of hij kwam met het verlangde terug. Iedereen kon nu zijn maaltijd op smaak maken en met genoegen verder eten.

Het vreemde gedrag van de koning begrijpen, deden echter alleen de beide dienaren, die met hem gewandeld hadden. En zij schaamden zich diep.

De koning zag een geldstukje op straat liggen.

BIJ ONZE ZUIDERBUREN

WAT ZEGT MIJN NAAM?

*

Bas heeft ons de vorige week ook een aantal jongensnamen genoemd, die hem in België waren opgevallen," aldus meester Dierx, „en we zullen die namen nu eens nader bekijken. Het waren Stan, Hilaire, Etienne, Gilles, Machiel en Eugène. Iemand, die Frans kent, ziet dadelijk, dat daar verschillende namen bij zijn, die een Franse kleur hebben. Hilaire, Etienne, Eugène hebben een echt Franse vorm. We moeten er wel aan denken, dat België aan Frankrijk grenst, dat de Franse taal altijd van grote betekenis is geweest in België en dat in een groot deel van België Frans wordt gesproken. Het moet ons dus niet verwonderen, dat er in België zoveel voornamen zijn — en ook achternamen — die een Franse klank laten horen.

Stan is de roepnaam voor Constantius, of Constantinus, Constantijn, wat standvastig betekent. We vinden die naam nog terug in Constantinopel, vroeger de hoofdstad van het Oost-Romeinse rijk, gesticht door keizer Constantijn de Grote, en naar hem dan ook stad van Constantijn genoemd. De plaats, waar Constantijn zijn hoofdstad vestigde, had tot dan toe Byzantium geheten. De Turken, die Constantinopel in 1453 veroverden, noemden haar Stamboel of Istanboel.

Hilaire komt van het Latijnse hilaris, dat vrolijk, opgewekt betekent, evenals, zoals we de vorige week zagen, de meisjesnaam Denyse.

Etienne is de Franse vorm van Stephanus, ook bij ons, met zijn afkortingen Stef, Steven, wel bekend. De naam betekent: de bekranste, de bekroonde.

Gilles, ook wel Jillis of Eloi, komt van Aegidius; deze naam houdt verband met een Grieks woord met de betekenis: schild. Een schild gebruikt men ter bescherming en Aegidius wil dan ook zeggen: beschermer.

Machiel is een Vlaamse vorm voor ons Michiel, Michael, een Hebreeuwse naam, welke betekent: wie is gelijk aan God?

Eugène tenslotte is weer van Griekse afkomst; letterlijk wil deze naam zeggen: de welgeborene, dus: van goede afkomst, edel, voornaam.

Al is dit maar een heel klein deeltje van de voornamen, die we bij onze zuiderburen aantreffen, de oogst was toch wel de moeite waard, Bas; en hij toont alweer duidelijk, wat we al eens meer gezegd hebben: dat men in de verschillende landen dikwijls namen ontmoet, die men elders niet of zelden tegenkomt."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

WATERMOLENS

Onze eerste watermolens waren nog erg primitieve werktuigen, die door paarden werden aangedreven. Het duurde nog wel tot in de veertiende eeuw, voordat men aan de windwatermolens toekwam en die molens hadden nog een groot gebrek: men kon ze niet naar de wind draaien.

Als men zo'n molen bouwde, deed men dat dus in de richting van die windstreek, waaruit men de meeste wind kon verwachten. Met het gevolg, dat zo'n molen gedurende een ruim deel van het jaar helemaal geen dienst deed. Later maakte men een draaibare kap, zodat men de molens naar alle winden kon zetten. In de zestiende eeuw kende men heel veel watermolens, maar de boeren waren er helemaal niet verzot op. Ze zagen die molens met hun zwaaiende wieken voor een soort vogelverschrikkers aan en tot die vogels behoorden ook hun kippen. De boeren waren bang, dat de eierproductie achteruit zou gaan. Als er zo'n molen werd gebouwd, zeiden de boeren: wat moet dat ding hier? Men zal niet één ei in 't veld kunnen vinden. Later bouwde men veelhoekige molens, waarmee bijvoorbeeld de Beemster, de Schermer en andere meren werden drooggemalen en waarmee Leeghwater ook de Haarlemmermeer wilde droogleggen. Ook de werktuig- en waterbouwkundigen spanden zich in om de molens steeds te verbeteren, totdat tenslotte stoom, olie en electriciteit er aan te pas kwamen, waardoor men resultaten ging bereiken, die de stoutste verwachtingen verre overtroffen.

Vonkje

de vrolijke vrijbuiter

Amy begrijpt, dat zij de prijs voor rekenen niet kan halen. Ze maakt een pijl van het examenpapier en verknoeit daarmee ook het papier van Vonkje.

1 Vonkje is geheel verbouwereerd, als juffrouw Barry haar naar het zolderkamertje stuurt, omdat ze haar examenpapier verknoeid heeft. Maar Amy lacht in haar vuistje. „Fijn! Nu wint Vonkje tenminste de prijs ook niet!" mompelt ze.

2 Jantha en Lola beseffen, hoe Vonkje zich moet voelen. Jantha krijgt opdracht van juffrouw Barry het schriftelijk proefwerk op te halen en op haar kamer te brengen. „Ik wil het vandaag nog nakijken," zegt ze.

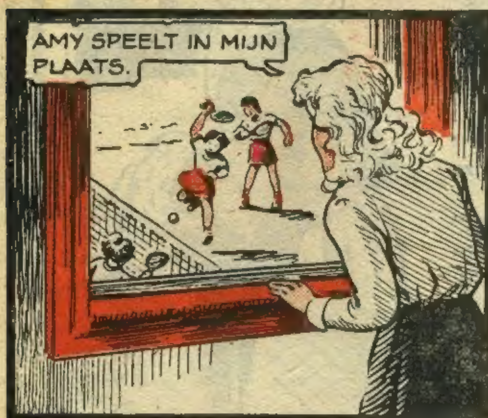
3 Lola helpt Jantha en de meisjes vinden Amy's pijl op de grond. „We zullen dit ook inleveren," roept Lola uit. „De inktspatten er op zullen juffrouw Barry wel duidelijk maken, dat Vonkje onschuldig is."

4 Intussen zit Vonkje→ mismoedig op het zolderkamertje. Dan herinnert zij zich, dat het tennistournooi morgen gaat beginnen.

5 Ze hoort haar vriendinnetjes beneden en ziet hen oefenen op de baan. Ze krijgt 'n steek, als ze ziet, dat Amy in haar plaats speelt. ↓

6 Ondertussen vindt juffrouw Barry het verfrommelde examenpapier van Amy en begint ze vermoedens te krijgen. Ze zal dadelijk die hele zaak nader onderzoeken. ↓

7 Juffrouw Barry gaat naar de tennisbaan en roept Amy. Deze begrijpt, dat juffrouw Barry haar proefwerkpapier gevonden heeft en nu weet, wat er gebeurd is. Beschaamd volgt zij juffrouw Barry naar haar kamer.

8 Spoedig heeft het meisje alles bekend. Vonkje wordt naar beneden gehaald en juffrouw Barry vertelt haar, dat het Amy was, die haar papier verknoeide. „Je kunt nu morgen meespelen in het tennistournooi," zegt juffrouw Barry tot de gelukkige Vonkje.

HISSAR, WISSAR EN RISSAR

SPROOKJE DOOR
J. TOEBOSCH

In een land, heel ver van hier, woonden drie broers: Hissar, Wissar en Rissar. Ze waren boerenarbeiders en moesten hard werken voor een armoedig bestaan. Hissar, de oudste, was daarmee echter tevreden en altijd even opgeruimd. Maar de twee anderen, vooral Wissar, klaagden en morden dikwijls en waren afgunstig op ieder, die 't beter had dan zij.

Op zekere dag waren de drie broers in de stad geweest, waar ter ere van het bezoek van de koning feest werd gevierd. Dat was een pracht en praal geweest! Toen ze de volgende morgen aan hun schraal ontbijt zaten, waren ze er nog vol van.

„Ik wou, dat ik ook koning was," zei Wissar. „Wat zou dat heerlijk zijn! Dan kon ik in een paleis wonen, zou overal de eerste zijn en alles kunnen krijgen, wat ik maar hebben wou."

„Nu, zo hoog als jij zoek ik 't niet," zei Rissar, de jongste van de drie. „Maar generaal zou ik wel willen worden. Ik kon dan een prachtige uniform dragen, over duizenden soldaten het bevel voeren en rijk leven."

„En ik," zei Hissar lachend, „zou, als ik het voor het zeggen had, niets liever hebben dan een klein boerderijtje, waarop ik met flink werken de kost kon verdienen. En dan mochten jullie voor mijn part gerust koning en generaal zijn."

Opeens ging de deur open en een oud mannetje met een lange, grijze baard kwam binnen.

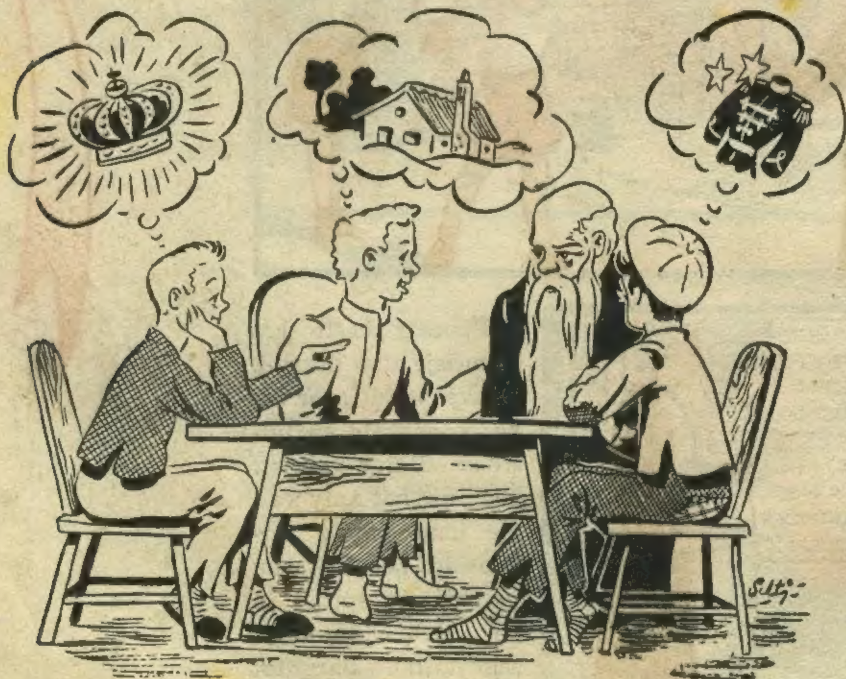
„Ik weet, waar ge over spreekt," zei hij. „Zijn de wensen, die ge zoeven uitgesproken hebt, werkelijk gemeend?"

„Ja," zeiden ze alle drie tegelijk.

„Dan zullen ze vervuld worden," zei de tovenaar; hij mompelde enige vreemde woorden en onmiddellijk vielen de drie broers in slaap.

In een aardig huisje werd Hissar wakker. Bij dat huisje was een stal met vee en een schuur met hooi en stro en landbouwgereedschappen en er omheen lagen akkers en weiden. Dat alles was dus zijn eigendom! Hissar voelde zich overgelukkig. Van nu af werkte hij van de morgen tot de avond. De boerderij bracht meer op dan hij nodig had en van die overvloed gaf hij aan de armen. Dikwijls dacht hij aan Wissar en Rissar. Zouden die ook hun wensen vervuld hebben gezien . . . .? Maar . . . . ze mochten zo rijk en machtig zijn als ze wilden, hij wilde niet met hen ruilen.

Hoe was 't intussen met Wissar gegaan?

Toen hij ontwaakte, bevond hij zich in een prachtige zaal; enige deftig uitziende heren stonden vóór hem en een van hen zei, dat vroeger voorspeld was, dat na de dood van een koning een vreemde jongeling zou komen om hem op te volgen. Dit was nu gebeurd en over enkele dagen zou hij gekroond worden.

Terwijl nu alles voor het kroningsfeest in orde werd gemaakt, bracht Wissar zijn tijd door in het paleis, dat voortaan zijn woonplaats zou zijn;

waar alles schitterde van goud en edelgesteenten en een leger van bedienden steeds voor hem gereedstond. Wat een leven! Maar dat was nog slechts het begin . . . .! Op de bepaalde dag werd hij in een met acht schimmels bespannen staatsiekoets naar het regeringsgebouw gebracht; hier nam hij plaats op een troon van goud en ivoor en werd nu met veel luister gekroond en door de rijksgroten gehuldigd. En na de kroning reed hij met een schitterend gevolg door de prachtig versierde stad, overal door duizenden toegejuicht, en daarop volgden volksfeesten, die dagen duurden. Ja, ja, hij had wel een verstandige wens gedaan. Koning zijn was toch maar alles . . . .!

Maar toen de feesten afgelopen waren, moest hij gaan regeren en nu zag hij al gauw, dat dit niet zo gemakkelijk was.

Hij moest beslissen over zaken, waar hij geen verstand van had. Vroeg hij dan zijn raadsheren, wat zij er van dachten, dat ried de een zus en de ander zo. Elke dag kwamen mensen met klachten of verzoeken en hij kon niet ieder helpen. Moest er iemand voor een hoge betrekking benoemd worden, dan wist hij niet wie te nemen en nam dikwijls de verkeerde. Het gevolg was, dat er al gauw veel ontevredenen waren, die zeiden, dat Wissar niet bekwaam genoeg was en niet flink optrad.

Aan het hoofd van die ontevredenen plaatste zich prins Boros, een neef van de vorige koning. Hij wist zich bij het volk bemind te maken en een grote aanhang te krijgen. Tevergeefs deed Wissar wat hij kon, om het zijn onderdanen naar de zin te maken; de ontevredenheid over zijn bestuur nam steeds toe. Tenslotte verloor de jonge koning alle moed. Hij gaf niets meer om al de weelde, die hem omringde en wenste dikwijls, dat hij maar stil bij zijn broer Hissar gebleven was.

Intussen werd de partij van prins Boros steeds sterker en onverwachts kwam het tot een opstand. 't Grootste deel van het leger verklaarde zich voor de prins. Terwijl in de stad verwoed gevochten werd, hield koning Wissar ministerraad. Niemand wist, wat te doen. Daar opeens kwam het bericht, dat de opstandelingen het koninklijk leger verslagen hadden en naar het paleis oprukten . . . .

Dit bericht verwekte een onbeschrijfelijke ontsteltenis. Ieder snelde naar buiten om een goed heenkomen te zoeken en niemand lette op Wissar. Deze verliet door een achterdeur het paleis, kwam onbemerkt buiten de stad en liep nu urenlang voort, zonder te weten waarheen, tot hij zó vermoeid was, dat hij op de grond ging zitten om wat uit te rusten.

Opeens stond eén oud mannetje met een lange grijze baard voor hem. 't Was de tovenaar.

„Wissar," zei hij. „Ik heb uw wens vervuld. Hebt ge nu nog wat te wensen?"

„Dat ge me weer bij mijn broer Hissar brengt. Dat is mijn enige wens."

„Het zal gebeuren," zei de tovenaar. Hij mompelde enige woorden en Wissar sliep in. En toen hij wakker werd, stond Hissar bij hem, die hem hartelijk welkom heette in zijn woning, die voortaan ook de zijne zou zijn.

En nu Rissar . . . .

Ook hij ontwaakte in een koninklijk paleis en de man, die het eerst tot hem sprak, was de koning zelf. En die

vertelde hem, dat zijn officieren het niet eens konden worden over de keuze van hun opperbevelhebber en dat nu een wijze man voorspeld had, dat er een vreemdeling zou komen, die hun hoofd zou zijn. En zo werd nu Rissar tot aanvoerder van 't leger uitgeroepen en door alle officieren erkend.

Voor Rissar begon nu een heerlijk leven. Het leger was uitstekend uitgerust en daar het vrede was, behoefde het niet veel anders te doen dan te exerceren en nu en dan parade te houden. En als dan de jonge generaal in zijn van goud schitterende uniform op zijn prachtig paard langs de gelederen reed, werd hij met gejuich begroet. Wat een eer! Wat een geluk! Zijn broer Wissar kon, ook al was hij koning, niet gelukkiger zijn dan hij!

Maar daar brak onverwachts oorlog uit en Rissar moest tegen de vijand optrekken. Na enige tijd kwam het leger in een woeste streek, waar geen goede wegen waren en gebrek aan alles was. De soldaten, die erg te lijden hadden, werden ontevreden en de officieren gaven de schuld aan hun aanvoerder. Maar het werd nog erger: De vijandelijke aanvoerder wist het leger zó in te sluiten, dat het genoodzaakt was zich over te geven.

Rissar werd als gevangene voor de overwinnaar gebracht. Deze bespotte hem, omdat hij zo dom was geweest, zich te laten vangen. „Jouw soldaten zal ik later weer vrijlaten," zei hij, „maar jij zult voortaan als slaaf in de steengroeve werken. Dat is het enige, waar je nog goed voor bent."

Terwijl in het kamp vrolijk feest werd gevierd, zat Rissar in een tent opgesloten. Dat was nu het einde van zijn grootheid. Maar waarom was hij vroeger niet tevreden geweest? Kon hij nu maar naar Hissar terug . . . .!

Het was intussen middernacht geworden. Opeens hoorde hij, dat iemand binnenkwam. Ondanks de duisternis herkende hij hem. Het was de tovenaar . . . .

„Rissar," zei hij, „ik weet wat ge wenst. Voor de tweede keer zal ik je wens vervullen, evenals ik met je broer Wissar heb gedaan." Hij zei binnensmonds een toverspreuk en Rissar viel in slaap.

En zo gebeurde het, dat, terwijl Hissar en Wissar aan 't ontbijt zaten, opeens de deur openging en Rissar binnen kwam. Dat was een verrassing! Je begrijpt, dat er die dag niet gewerkt werd; daarvoor hadden ze elkaar te veel te vertellen. En sedert woonden de drie broers gelukkig bij elkaar en door hard werken en spaarzaamheid kwamen ze tot welstand.

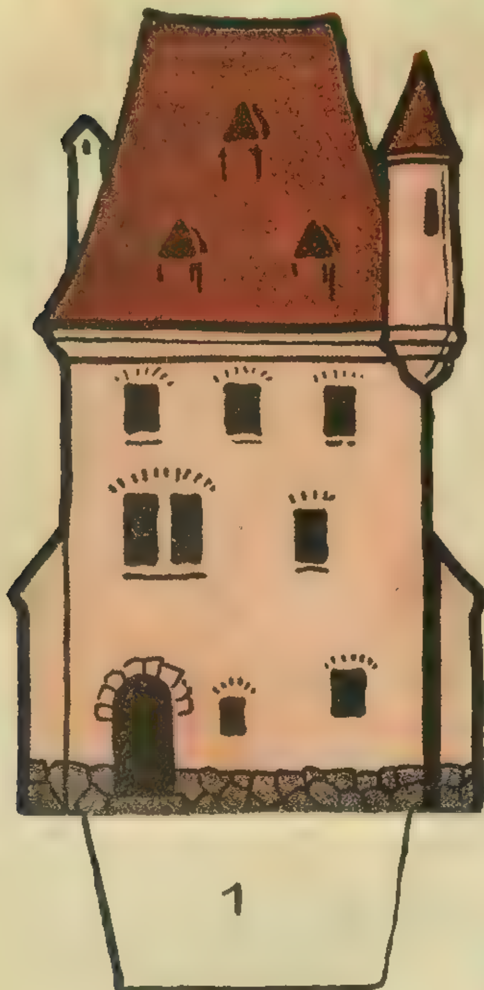

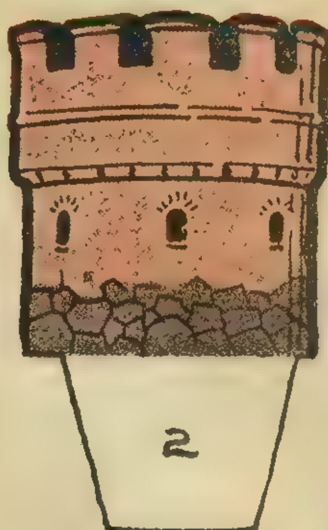

De kleine knutselaar

BOUWEN AAN HET STRAND

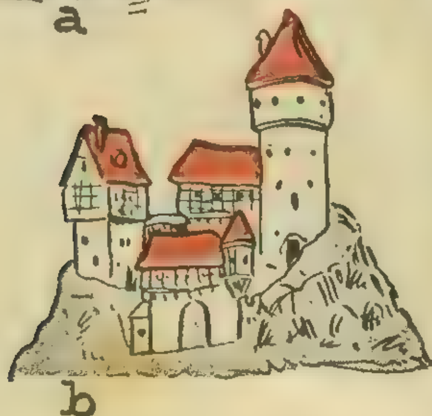

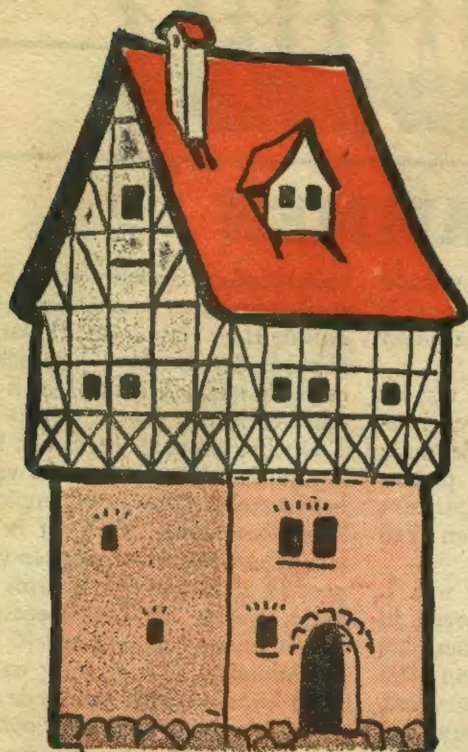

a

b

Je kunt deze tekeningen van middeleeuwse burchten en kastelen overtekenen en dan uitknippen of je kunt ze overnemen op triplex en uitzagen (in het laatste geval is het natuurlijk duurzamer speelgoed). De genummerde tekeningen zijn uit te knippen. Die met de letters a, b en c geven alleen maar aan, hoe we die gebouwen kunnen opstellen.

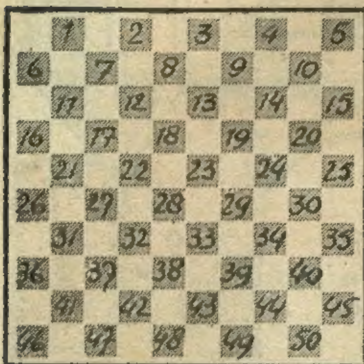
No 1 is de burcht van de kasteelheer. No 2 is een oude vestingtoren. No 3 is een stuk kasteelmuur en no 4 is de grote kasteeltoren, met het huis van de landsknechten. No 5 is het stalgebouw met er boven een woonplaats voor de soldaten. No 6 is de poort van het wachtverblijf. No 7 is de gevangenistoren en no 8 de uitkijktoren.

Dat je 't zand tot een flinke steile berg moet vormen, spreekt vanzelf. Leg ook wegen aan naar de verschillende gebouwen.

WAT WORDT ER GESPEELD?

WIJ LEREN DAMMEN

Wij weten nu hoe we moeten dammen: hoe we het bord moeten leggen; hoe de schijven moeten staan als we een partij willen spelen; we weten, dat we met de schijven niet achteruit mogen schuiven en wel achteruit mogen slaan; dat damslag *niet* voorgaat en *meerslag* wel; we weten werkelijk al heel wat van het damspel af, maar . . . . waar komt het vandaan? Want je begrijpt wel, dat iemand het moet hebben uitgevonden. Iemand moet op een mooie dag op het idee zijn gekomen om een bord met vijftig donkere en vijftig lichte velden te maken, om daarop met twintig witte en twintig zwarte schijven te gaan spelen.

Maar laten wij beginnen bij het begin. Het damspel is zeer oud, zeker ouder dan drieduizend jaar! Alleen werd het vroeger heel anders gespeeld dan nu. De oude Egyptenaren bijvoorbeeld, speelden op een bord met vijfentwintig velden en iedere speler had vijf schijven. De Romeinen waren vermoedelijk de eersten, die het spel hebben veranderd en zij gaven het ook een andere naam; zij noemden het namelijk „Soldatenspel".

Later hebben de Spanjaarden het veranderd en die kwamen al op het idee om met twaalf witte en twaalf zwarte schijven te gaan dammen op een bord met vierenzestig velden. Dat was dus eigenlijk *dammen* op het *schaakbord.*

In 1723 eindelijk vond een Pools ingenieur, die in Parijs woonde, het damspel uit, zoals het nu nog wordt gespeeld. Hoewel er in de oude boeken heel veel over het damspel is geschreven, wordt nergens de naam van die ingenieur genoemd.

De eerste wereldkampioen was de Fransman C. Manoury. Over Manoury staat heel veel in de oude boeken, maar wanneer hij precies heeft geleefd, weet men niet. Het moet echter zo ongeveer tussen 1740 en 1810 zijn geweest.

Een zeer beroemd speler was I. Weiss, die in Londen is geboren, in Parijs is gestorven en Oostenrijkse ouders heeft gehad! Hij is van 1895 tot 1912 wereldkampioen geweest. Zeventien jaar lang wereldkampioen blijven is een buitengewone prestatie! Nu, Weiss was dan ook buitengewoon sterk en hij was vooral beroemd om de mooie slagzetten, waardoor hij zijn partijen won.

Ook in Nederland hebben wij altijd zeer sterke spelers gehad. Heel lang geleden leefde er in Schermerhorn een hereboer — Aris de Heer heette hij — die zó sterk was, dat hij in vijftig jaar tijd geen partij verloor. Hij hield niet van reizen en speelde alleen maar in Nederland, maar toch was hij overal in de wereld, waar gedamd werd, bekend. Er kwamen zelfs grote buitenlandse dammers naar Schermerhorn om met hem te spelen, maar Aris de Heer verloor nooit! Dat is nu al meer dan honderd jaar geleden, maar de naam Aris de Heer is in de damwereld nog steeds bekend.

Op het ogenblik heeft ons kleine landje de sterkste dammers van de hele wereld! De wereldkampioen is Piet Roozenburg; hij heeft in 1948 alle buitenlandse kampioenen verslagen. In 1950 was er een grote wedstrijd, waarin de kampioenen van twaalf landen hebben gespeeld. Twee Nederlanders (Roozenburg en Gordijn) kwamen gelijk aan op de eerste plaats; de derde prijs werd ook door een Nederlander gewonnen en daarna pas kwamen de buitenlanders!

Enige maanden geleden was er te Parijs een wedstrijd tussen de sterkste spelers ter wereld om uit te maken, wie in 'n tweekamp tegen Roozenburg mocht spelen om het wereldkampioenschap. En weer won een Nederlander (R. C. Keller) de prijs! Zodat we straks (vermoedelijk in September) een match om het wereldkampioenschap krijgen tussen twee Nederlanders! Wel iets om trots op te zijn, vinden jullie ook niet?

MET DUIMSTOK EN DOBBELSTENEN

Een aardig spelletje voor jullie, als jullie maar met zijn tweetjes zijn. Neem een duimstok (een gewone linnen meter kan ook wel), twee dobbelstenen en twee lucifers. Je legt de duimstok helemaal uit en aan elk einde leg je nu een lucifer. Om beurten wordt nu gegooid met de dobbelstenen en je schuift de lucifer evenveel centimeters op als je ogen hebt gegooid. Wie het eerst de vijftig bereikt (of de helft van de duimstok, als hij langer is dan een meter) wint, maar . . . .

Ja, er komt een maar bij. Men moet precies de helft bereiken, niets meer en niets minder. Staat iemand bijvoorbeeld op 45 en hij gooit zeven, dan is het twee te veel en hij moet dus twee terugtellen, totdat hij precies uitkomt.

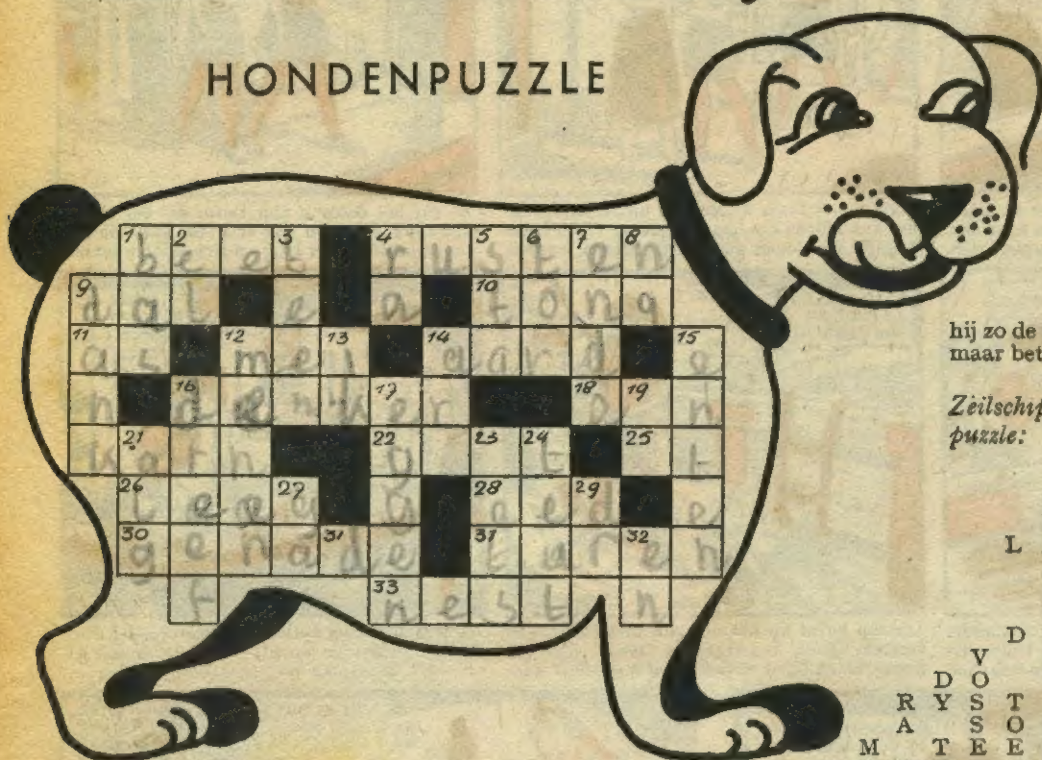
ONZE SPREEKWOORDENREBUS

Dit is een spreekwoord van 13 letters. De klinkers hebben wij allemaal al geplaatst; in de juiste volgorde. Nu is het jullie taak ook de juiste medeklinkers te ontdekken.

Een bladzij PUZZLES

J •	• E	• O • • E •	• Y •

HONDENPUZZLE

VAN LINKS NAAR RECHTS:

1 Hap van een dier
4 Zich herstellen van vermoeidheid
9 Diepte tussen twee hoogten
10 Heb je je .... verloren, dat je niets zegt?
11 Verbinding tussen twee wielen
12 Maand van het jaar
14 Uit de .... der zaak
16 Iemand die diep nadenkt
18 Getal en tevens lidwoord
20 Dient om melk te bewerken tot boter
22 Melkgevend dier met horens
25 Verzoek om stilte
26 Ongevuld
28 Is een plechtige belofte
30 Kwijtschelding van straf
31 Sterk staren naar iets
33 Vogelbedje

VAN BOVEN NAAR BENEDEN:

1 Diepe mannenstem
2 Oude maat, vervangen door de meter
3 Deel van onze voet
4 Dwarshout van een mast. Is een omgekeerde slee
5 Halt
6 Is een kever
7 Andere schrijfwijze voor einde
8 Veertiende en zevende letter van het alfabet
9 Erkentelijkheid
12 Je moet dat niet ...., je moet het zeker weten
13 Een persoonlijk voornaamwoord
14 Vlaktemaat. 100 m²
15 Een stekje op een andere tak griffen
16 Laan
17 Doet de boer na het ploegen
19 Een boomsoort. Ook een muzieknoot
21 Zeewier
23 Niet veel maar toch ....
24 Iemand die talmt of treuzelt. Vooruit ...... die je bent
27 Scheer je weg
29 Vierde en achttiende letter van het alfabet
32 Plus

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus:

DE WIND VAN VOREN KRIJGEN

Deze uitdrukking wil zeggen: een schrobbering, een stevig standje krijgen. Ze is afkomstig van de scheepvaart. Als er een plotselinge bui komt opzetten en men met geweldige tegenwind krijgt te kampen, de wind dus van voren krijgt, dan is dat voor de schipper geen hapje. Integendeel! Als hij zo de wind van voren krijgt, had hij maar beter aan de wal kunnen blijven.

Zeilschip-puzzle:

```
                    P
                    A S
                  B A L I
                K A R A A T
              T O R     E I
            S   P O N   N K
            P O   N U T
          L A N G E   E
            A S   S I       K
            N   O   E E R   A
            D   V E R S   I N
          D E   E G   T A N D
        V   R A R E     F E E
      D O   S N A R E N     L
    R Y S T     L   L A   N A
    A   S O M S   O P A   A A
  M   T E E R   O P   S   N R
R A D E N     D R E N T E   S
              A R   N   E   V A
```

ZEELEEUW-PUZZLE

De zeehond speelt het klaar, om drie ijsblokken recht op zijn snuit te zetten. Op elk blok staan 4 letters, maar de zeehond zet de blokken zo, dat de middelste letters, gelezen van boven naar beneden, de naam spellen van een bekend land. Hoe heet dat land?

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Een liedje neuriënd trok de zeerover af. Daro, Maja en Sjel stapten in de boot om naar hun schip te varen en Sjel liet Maja het papier lezen.

Maja moest bijna huilen van blijdschap, want het kon helpen om haar gevangen vader te bevrijden. Het moest goed weggeborgen worden.

Ze gaf het daarom aan Daro, die het in zijn kist sloot. Maar nu was er werk, want de zeerovers zouden niet lang op zich laten wachten.

Op bevel van Daro hing Jim een touwladder uit. „Voor de zeeschuimers," zei Daro. De jongens begrepen het niet, maar Daro was slim.

Daarop beval hij het dek dik met zeep in te smeren. Toen begon ieder Daro's plan te begrijpen en allen werkten, dat 't een lust was.

Nu was alles voor Rubart's komst gereed. Jim en Bas hielden de wacht, terwijl Daro en Sjel het krijgsplan nog eens bespraken.

Jim trad binnen. Opgewonden vertelde hij, dat er een boot vol met zeerovers naderde. Met een glimlach beval Daro, de zwabbers voor de dag te halen

Zelf ging Daro mee en toen de eerste zeerover aan dek verscheen zagen de jongens, hoe hij stond te dansen om zijn evenwicht te bewaren.

Een voor een klommen de zeerovers aan boord, maar zij waren nauwelijks aan dek, of zij tolden en rolden over elkaar. Het was een razen en tieren van geweld, en juichend stormden Daro en zijn kornuiten met hun zwabbers op hen af, om hen in zee te vegen. Over de reling keek Rubart grimmig toe. Zijn mannen belachelijk gemaakt door een handjevol kwajongens! Hij zou zich wreken.